

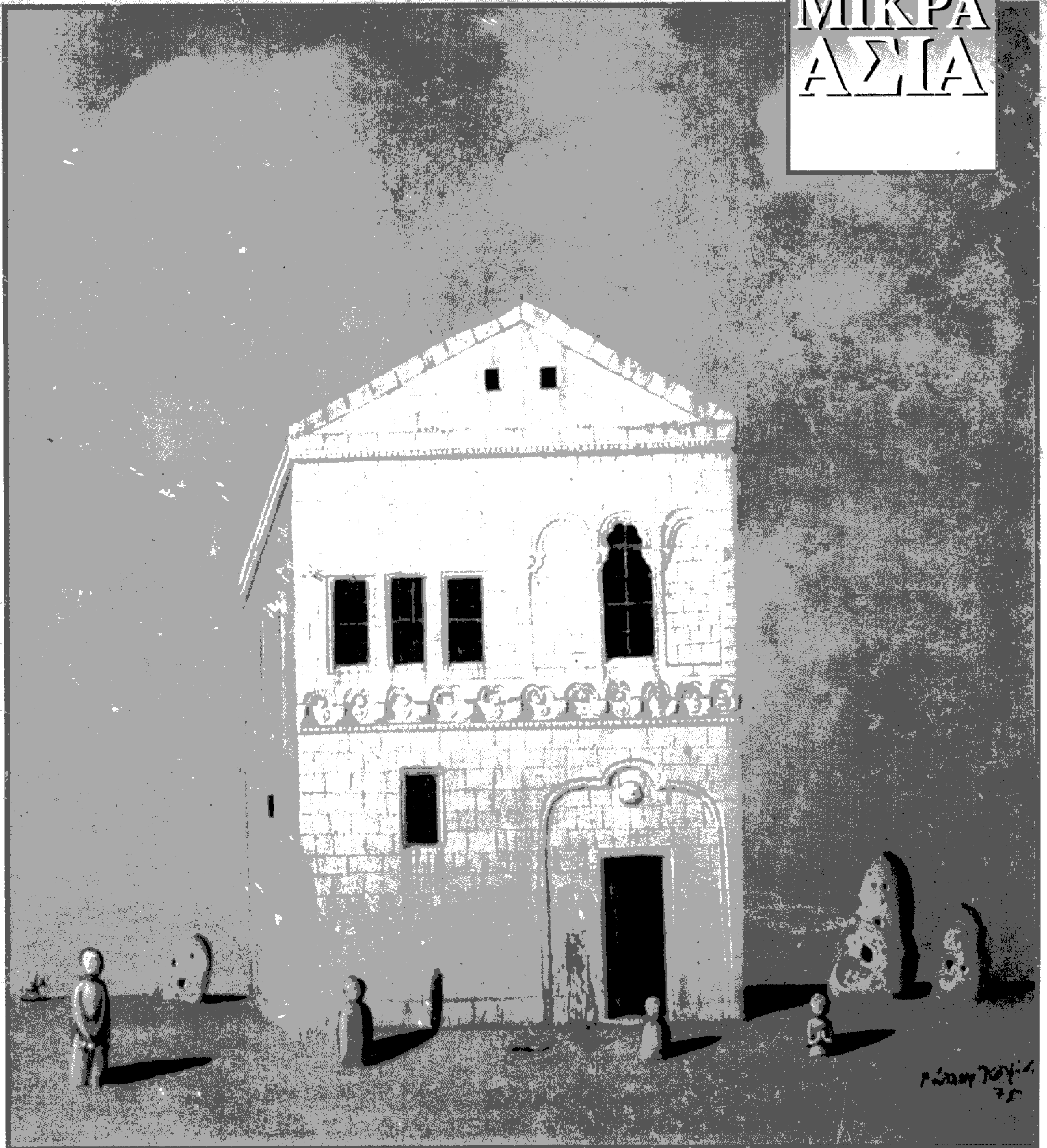
ΝΤΕΪΦΙ

18

1500 ΔΡΧ.

περιοδικό για το τραγούδι κι όλα τ'άλλα

ΑΦΙΕΡΩΜΑ
ΜΙΚΡΑ
ΑΣΙΑ

ΣΤΕΛΙΟΣ ΒΑΜΒΑΚΑΡΗΣ

Στο δρόμο του Μάρκου

Ενορχήστρωση: Στέλιος Βαμβακάρης
Διεύθυνση ορχήστρας: Ευαγγελία Μαργαρώνη Μουσική επιμέλεια: Γιάννης Δέδες
Στέλιος Βαμβακάρης: μπουζούκι, τζουρά, μπαγλαμά Σπύρος Λιόσης: μπουζούκι
Δημήτρης Παπαδόπουλος: μπουζούκι Ευαγγελία Μαργαρώνη: πιάνο, ακορντεόν
Γιάννης Δέδες: κιθάρα, ποτίρι με κομπολόι Τάκης Φραγκούς: μπαγλαμά

ΝΤΕΦΙ

Μικρές εστίες

Γραφείο Έκδοσης
Σόλωνος 85 - Αθήνα 106.79
τηλ.: 3629 569
Φαξ: 3641 334

Εκδότης
Σωτήρης Νικολακόπουλος

Υπεύθυνος Σύνταξης
Στέλιος Ελληναδάς

Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν
Μάρκος Δραγούμης
Λεωνίδας Εμπειρίκος
Ιωάννα Κλειάσιου
Γιώργος Κοντογιάννης
Θωμάς Κοροβίνης
Παναγιώτης Κουνιάδης
Ράλλη Κοψίδη
Νίκος Μπαζιάνας
Ακης Πάνου
Δημήτρης Χατζόπουλος

Ιδιοκτησία
Χ.Ελληναδάου και Σια Ε.Ε.

Νομική Σύμβουλος
Βάσω Διαμαντοπούλου

Καλλιτεχνικός Σχεδιασμός
Δημήτρης Αρβανίτης

Γραμματεία
Λένα Βαλμά

Καλλιτεχνική Επιμέλεια
Ιωάννα Κλειάσιου

Φωτογραφίες
Αρχαίο Ντέφι

Στούντιο Προβολή
Θεσσαλονίκη

Νίκος Θεοδωράκης
Rock 100

Π. Μελά 15 & Τσιμισκή
τηλ.: 265708

Σελιδοποίηση-μοντάζ
Βιβλιοσυνεργατική
Φειδίου 18

Εκτύπωση
Πέτρος Μπάριμης
Γερανίου 24

Βιβλιοδεσία
Κώστας Ρουμελιώτης
Γερανίου 24

Τεύχος 18
Νοέμβριος-Δεκέμβριος 1993
Τιμή δρχ. 1.000.

«Σπίτι της Συνασού της Καππαδοκίας»
Ο πίνακας του εξωφύλλου είναι έργο
του Ράλλη Κοψίδη
Η μακέτα του εξωφύλλου είναι του
Δημήτρη Αρβανίτη

Μέσα από το ΝΤΕΦΙ διανύουμε τον δωδέκατο χρόνο μας πολύπλευρης δραστηριότητας. Λίγο πιο μεγάλοι και ίσως λίγο πιο σοφοί, με μεγαλύτερη πείρα και μικρότερη βεβαιότητα, ζώντας συνεχώς μια περιπέτεια, συνεχίζουμε την αποκάλυψη και καταγραφή των στοιχείων του πολιτισμού μας που συμπιέζονται κάτω από "σωρούς σκουπιδιών", που οι κοινωνίες της παρακμής σκοτώνονται να συσσωρεύσουν. Στοιχείων του πολιτισμού που υπάρχουν μέσα στη συλλογική μνήμη, σ' ένα συμφωναίο τραγούδι και στον ήχο του κεμεντζέ, σ' ένα ακρωτηριασμένο άγαλμα και σε μια φρεσκοβαμμένη βαρκούλα, σ' ένα χαμόγελο της ανηψιάς μου και σ' ένα γλυκό της μάνας μου, σε μια στροφή του ζειμπέλικου και σ' ένα ταξίμι του Τσιτσάνη, σε μια παπαρούνα του Κοψίδη και σε μια ομοιοκαταληξία του Παλαμά, σε ένα κέρασμα...

Αυτοί που ασκούν εξουσία, μέσω του κράτους, του τύπου ή των οικονομικών κέντρων, προσπαθούν να προσαρμόσουν τον πολιτισμό, την ψυχή του έθνους, στις ανάγκες τους, στα συμφέροντά τους. Υποκριτικό το ενδιαφέρον τους, εξαντλείται κραυγαλέα και μονόπλευρα στα εύκολα, τα εμπορικά, τα αναλώσιμα. Τους είδαμε με τη Μακεδονία, το επιβεβαίωσαν στην προεκλογική περίοδο. Ό,τι πουλάει. Τόσοι και τόσοι προεκλογικοί λόγοι, πουθενά μια λέξη ουσιαστική για τον πολιτισμό και την αληθινή παιδεία. Κι άμα τους ρωτήσεις, έχουν έτοιμες βαρύγδουπες απαντήσεις. Κενές περιεχομένου. Καρφάκι δεν τους καίγεται για το περιβάλλον που καταστρέφεται, την Ακρόπολη και τα εγκεφαλικά μας αγγεία που σαπίζουν από τη ρύπανση, τους ποιητές που πεθαίνουν στα ράντζα των νοσοκομείων, τους σαντουριτζήδες που λιγοστεύουν και τα πανηγύρια που γίνονται σκυλάδικα. Όλο το κόλπο τους παίζεται στους προϋπολογισμούς, τα χρηματιστήρια, τις ακροαματικότητες και τις εργολαβίες. Και ο τόπος, η ιστορία, οι πολίτες και ο πολιτισμός κακοποιούνται καθημερινά στο βασίλειο της κακογουστιάς και του ψεύτικου.

Κι εμείς τι κάνουμε; Απλώς προσπαθούμε να υπερασπιστούμε ό,τι είναι άξιο λόγου, μικρό ή μεγάλο, παλιό και νέο. Και για να μην τους μοιάσουμε.

Στ. Ε.

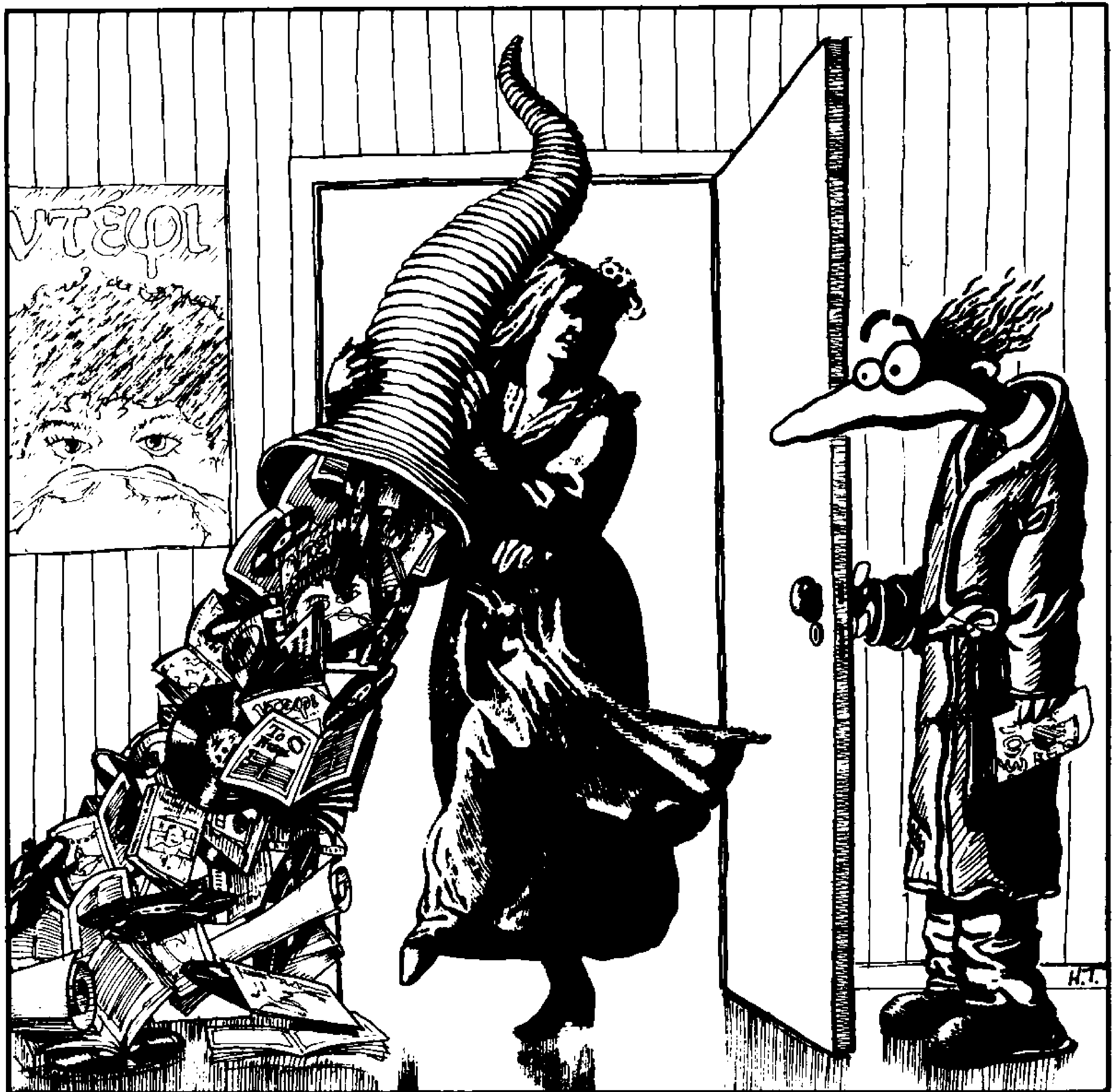
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΧΟΛΙΑ των συνεργατών.....	2-16
ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ: ΑΦΙΕΡΩΜΑ.....	17-80
ΧΡΟΝΙΚΟ 1904-1931.....	18
Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ του Στέλιου Ελληναδά.....	19-27
ΕΘΝΙΚΕΣ ΜΕΙΟΔΟΣΙΕΣ του Κυριάκου Σιμόπουλου.....	28
ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ του Μιχάλη Χαραλαμπίδη.....	30
ΕΣΒΕΣΘΗ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ του Χρύσανθου Τραπεζούντος.....	32
Η ΣΙΩΠΗΛΗ ΑΠΟΔΟΧΗ ΤΗΣ ΣΦΑΓΗΣ του Τζωρτζ Χόρτον.....	34
ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΕΝΟΙ ΕΥΡΩΠΑΙΟΙ του Ανδρέα Μαζαράκη.....	36
Η ΑΝΑΤΟΛΗ της Ελλης Παπαδημητρίου.....	37
ΑΠΟΦΑΣΙΣΑΝΕ ΝΑ ΜΗ ΦΥΓΟΥΝΕ του Φώτη Κόντογλου.....	38
ΙΩΝΙΚΟΝ του Κωνσταντίνου Καβάφη.....	39
ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ του Γιώργου Σεφέρη.....	39
ΦΥΛΕΤΙΚΕΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΕΙΣ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΩΓΜΟΙ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ (1912-1924) του Α.Α. Πάλλη.....	40
ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ του Κωστή Παλαμά.....	41
"ΜΗ ΔΙΑΒΑΖΕΙΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ.. ΤΣ' ΕΧΟΥΝΕ ΓΡΑΨΕΙ ΠΛΗΡΩΜΕΝΟΙ ΓΕΡΜΑΝΟΙ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΟΙ.." του Γιώργη Παπαδόπουλου.....	42
ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΩΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΛΙΩΝ με τους Μ.Δραγούμη, Α.Εμπειρίκο, Π.Κουνιάδη.....	46
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΑ: ΔΙΣΚΟΙ 33 ΣΤΡΟΦΩΝ.....	57
ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΕΣΤΙ ΑΙΔΙ ΠΟΤΕ Η ΙΩΝΙΗ του Γιώργου Παπαδάκη.....	60
ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΣΜΥΡΝΗΣ του Λαίλιου Καρακάσι.....	61
"ΤΑ ΣΙΝΑΦΙΑ ΤΣΗ ΜΟΥΖΙΚΗΣ" του Δημητρίου Αρχιγένη.....	69
Η ΜΟΥΣΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ της Μέλπως Μερλιέ.....	75
ΟΙ ΑΚΡΕΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ του Samuel Baud-Bovy.....	77
ΑΝΑΤΟΛΗ του Κωστή Παλαμά.....	78
Η ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΙΑΣ του Θωμά Κοροβίνη.....	79
ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ.....	80
ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟΥ του Ακη Πάνου.....	81
ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΙΦΡΙ - ΣΥΝΝΕΤΕΥΣΗ: ΜΙΑΤΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΣ.....	84
"ΟΠΩΣ Η ΑΜΑΔΡΥΑΣ" του Ράλλη Κοψίδη.....	90
Ο ΘΕΙΟΣ ΜΟΥ ΝΙΚΟΣ ΣΤΡΟΓΓΥΛΑΚΟΣ του Γιώργου Κοντογιάννη.....	94
ΣΥΝΝΕΤΕΥΣΗ: ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΛΙΓΟΠΟΥΛΟΥ.....	98
ΛΑΪΚΟΙ ΟΡΓΑΝΟΠΑΙΧΤΕΣ - ΣΤΗ ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ ΤΑΣΟΥ ΧΑΛΚΙΑ του Νίκου Μπαζιάνα.....	102
Η ΔΟΛΟΦΟΝΙΑ ΤΟΥ ΑΣΙΚΗ ΝΕΣΙΜΙ ΤΣΙΜΕΝ του Θωμά Κοροβίνη.....	106
ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ της Ιωάννας Κλειάσιου.....	108
ΔΙΣΚΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ.....	112-120

ΝΤΕΨΙ

Το περιοδικό για το τραγούδι

και δίσκους και συναυλίες και σινεμά και βιβλία και βίντεο
και τηλεόραση και χιλιάδες άλλα ελληνικά θέματα

Γραφτείτε συνδρομητές για 12 τεύχη

ΕΛΛΑΔΑ-ΚΥΠΡΟΣ (12.000 ΔΡΧ.)

ΗΠΑ (\$60), ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ (\$ ΑΥΣΤΡ. 96), ΕΥΡΩΠΗ (ECU50, DM94, FR335, £39, \$55)

Όνομα

Διεύθυνση

Χώρα Τηλέφωνο

Εμβάσματα: Σ. Ελληνιάδης • Σόλωνος 85 • Αθήνα 106 79 • Τηλ. 3629569

Δραματική πτώση των πωλήσεων... Εντυπωσιακή αύξηση των εισπράξεων!

Η δισκογραφία παρουσιάζει το εξής απαντήσιμο, ακόμα και για το εμπόριο, φαινόμενο. Από τη μια να πέφτουν αισθητά από χρόνο σε χρόνο οι πωλήσεις των δίσκων σε τεμάχια και από την άλλη να ανεβαίνουν το ίδιο αισθητά οι εισπράξεις που πραγματοποιούν οι εταιρίες δίσκων. Δηλαδή, λιγότερες πωλήσεις - μεγαλύτερες εισπράξεις! Ένα φαινόμενο που αποδίδεται κυρίως στις αυξήσεις των τιμών και στην άνοδο του CD, που πωλείται πολύ ακριβότερα από το βινύλιο και την κασέτα, που έχουν πτωτική τάση.

Από το 1986 έως το τέλος του 1992 οι πωλήσεις δίσκων πέφτουν σταθερά (με εξαίρεση το '89). Από τα 9.143.000 το 1986 στα 6.990.000 τεμάχια το 1992. Πουλήθηκαν δηλαδή 2.153.000 κομμάτια λιγότερα, ήτοι το '92 ήταν 23,5% κάτω σε σχέση με το '86. Αντιθέτως, ο τζίρος που έβγαζε 3,16 δισ. το '86, είναι 10,79 το '92! Ήτοι 237% πάνω! Επομένως δε ότι αν ο τζίρος αυξηθεί τα 14 δισ. το '93, τότε οι εισπράξεις θα είναι περίπου 372% πάνω σε σχέση με το '86!!!

Πάντως, ανεξάρτητα από τις εισπράξεις, σήμερα οι εταιρίες που αποτελούν την ΙΦΡΙ πουλάνε μόλις τρεις 3 από τους 4 δίσκους που πουλούσαν το 1986!

Ένα άλλο συμπέρασμα είναι ότι η καθοδική πορεία του δίσκου 33 στροφών επιταχύνεται, αν και όχι με το ρυθμό που αυτό συμβαίνει στις δυτικές metropoles. Στην Ιαπωνία έχει καταγραφεί ολοσχερώς και φέτος οι πωλήσεις του το παγκόσμιο κλίμα θα είναι ακόμα πιο κάτω από το 4% του 1992.

Αξιοσημείωτο είναι επίσης ότι η επιτυχία ελληνικού - έγχρωμο δίσκου κλεινεί για πρώτη φορά με τόση διαφορά υπέρ του ελληνικού αφού οι πωλητές για το πρώτο τρίμηνο του 1993 βγάλουν 56,3% στους δίσκους ελληνικού φερεγγυίου και μόλις 43,7% στους ξένους!!!

Βέβαια, οι αριθμοί αυτοί προεξοφλούν τον αριθμό των πωλήσεων των μεγάλων εταιριών που είναι εκτός ΙΦΡΙ, τους δίσκους που εισάγουν ανεξάρτητα προμηθευτές και τις πειρατικές κασέτες που ανέρχονται σε εκατοντάδες χιλιάδες κομμάτια.

Γιατί πέφτουν οι πωλήσεις των δίσκων;

Υπάρχουν δυο τρόποι να δει κανείς τη δισκογραφία, ο αισιόδοξος κι ο απαισιόδοξος. Αυτός που αναλύει τα νούμερα βλέπει ότι εδώ και μια τετραετία, σχεδόν πενταετία, υπάρχει μια συνεχής πτώση στις πωλήσεις των δίσκων. Μια πτώση που φαίνεται κυρίως στο δίσκο και την κασέτα, μια που το CD σιγά-σιγά αρχίζει και ανεβαίνει κι έρχεται στα επίπεδα τα διεθνή.

Αλλά γενικά, ενώ η δισκογραφία στις καλές της εποχές, στα μέσα και τα τέλη της δεκαετίας του '80, ήταν στο επίπεδο περίπου των 10 εκατομμυρίων κομματιών το χρόνο, έχει πέσει τώρα κάτω απ' τα 7 εκατομμύρια. Πολύ χαμηλό νούμερο.

Αυτό οφείλεται σε μια σειρά από λόγους:

Η πολύ μεγάλη ποικιλία ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών προσφέρει στον κόσμο δωρεάν ενημέρωση αλλά και μουσική. Ικανοποιούνται έτσι κατά ένα μέρος οι ανάγκες του κόσμου.

Δεν είναι τυχαίο ότι στην Τουρκία, μόλις σταμάτησε μετά από μια απaráδεκτη απόφαση της τουρκικής κυβέρνησης, το ιδιωτικό ραδιόφωνο και έκλεισαν σε μηδέν χρόνο σχεδόν 200 σταθμοί, το επόμενο τρίμηνο η τουρκική δισκογραφία γνώρισε μια αύξηση της τάξης του 30%!

Ένα πρόβλημα λοιπόν, η πληθώρα των ραδιοτηλεοπτικών μέσων.

Δεύτερο πρόβλημα, που συνεχίζει πολλά χρόνια, η κασετοπειρατεία, η οποία ενώ είχε παρουσιάσει μια ύφεση, ξαναφούντωσε.

Τρίτο πρόβλημα, τα parallel imports. Μικροί εισαγωγείς, είτε νόμιμα, γιατί έρχονται απ' την Ευρώπη, αλλά ενοχλητικά για μας, είτε παράνομα γιατί έρχονται απ' την Αμερική ή από άλλες χώρες, φέρνουν τους δίσκους που αντιπροσωπεύουν οι μεγάλες εταιρίες και "κλέβουν" από μας πωλήσεις, γιατί έχοντας χαμηλότερα λειτουργικά έξοδα αφενός και εκμεταλλευόμενοι τη διαφήμιση που κάνουμε εμείς για να δημιουργήσουμε ζήτηση για τους δίσκους αφετέρου, μπορούν να πουλούν πιο φτηνά από μας.

Αυτοί οι τρεις πρακτικοί παράγοντες, μαζί με το αναμφισβήτητο γεγονός ότι υπάρχει μια μικρή κρίση στην ελληνική, αλλά και στην ξένη, δισκογραφία, είναι οι λόγοι που δεν πάμε καλά. Πέφτουν τα τεμάχια.

Πολλοί γκρινιάζουνε για τις τιμές.

Εάν δούμε τις χονδρικές τιμές της Ελλάδας σε σχέση με το εξωτερικό, είμαστε μαζί με μια-δυο άλλες χώρες, επίσης φτωχές, οι πιο φτηνοί.

8 ερωτήσεις ζητούν

απαντήσεις

από τον

κ. Μίλτο Καραζιά,

γενικό διευθυντή

της **BMG**

και γενικό γραμματέα

της ελληνικής

ομάδας της Διεθνούς

Ομοσπονδίας

των Φωνογραφικών

Βιομηχανιών (**IFPI**).

Εάν συγκρίνουμε τις λιανικές τιμές είμαστε απ' τους πιο ακριβούς. Μ' αυτό αποδεικνύεται ότι υπάρχει ένα πολύ μεγάλο περιθώριο κέρδους των καταστημάτων, συν κι ένα από τα μεγαλύτερα ΦΠΑ που υπάρχουν στη δισκογραφία σ' όλη την Ευρώπη. Γι αυτό παρουσιάζεται η ιδιαίτερα υψηλή τιμή στη λιανική.

Όμως εγώ είμαι αισιόδοξος, φύσει αισιόδοξος. Θεωρώ ότι είναι σημαντικό ότι έχουν βγει κάποιες καινούργιες εταιρίες στη δισκογραφία, όπως εμείς κι η **WARNER**, που έχουν μπει τελευταία στο ελληνικό ρεπερτόριο' αλλά και οι παραδοσιακές δυνάμεις της δισκογραφίας δείχνουνε κάποια σημάδια ανάκαμψης. Ίσως η φετινή χρονιά να είναι

η πρώτη που δεν θα πέσουμε σε σχέση με πέρσι και, ή θα μείνουμε σταθεροί ή μπορεί να έχουμε και μια μικρή άνοδο. Και νομίζω ότι με το νέο νόμο για την Πνευματική Ιδιοκτησία, θα μπορέσουμε οπωσδήποτε να πολεμήσουμε πιο αποτελεσματικά την κασετοπειρατεία κι από κει θα 'χουμε κάποιο κέρδος. Νομίζω ότι ο κόσμος πια θα κορεστεί λιγάκι απ' την πληθώρα των μέσων ενημέρωσης και σιγά-σιγά θα ψάξει να ξανακάνει τις δικές του επιλογές, να ακούει σπίτι του ή στο αυτοκίνητο του αυτά που εκείνος θέλει κι όχι αυτά που τυχαία θα ακούσει σ' ένα σταθμό ή θα δει με το ζάπινγκ σ' ένα τηλεοπτικό κανάλι. Έχουμε παραδείγματα, όπως στην Ιταλία, που κι εκεί όταν βγήκε η ιδιωτική ραδιοφωνία και τηλεόραση υπήρχε μια μεγάλη πτώση στις πωλήσεις και σιγά-σιγά υπήρξε μια ανάκαμψη. Νομίζω ότι μπαίνουμε σ' αυτή τη φάση.

Θεωρώ επίσης πάρα πολύ θετικό ότι και στην ξένη αλλά και στην ελληνική δισκογραφία ξεπετάγονται συνέχεια τα τελευταία χρόνια νέοι καλλιτέχνες, οι οποίοι πραγματικά φρεσκάρουν την όλη ατμόσφαιρα της δισκογραφίας. Πολλοί απ' αυτούς υπόσχονται πολλά, μπορεί μερικοί να μη μας αρέσουνε, αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία και νομίζω ότι αν καταφέρουν οι παλαιότεροι να κρατήσουν το επίπεδο επιτυχίας στο οποίο έχουν φτάσει και οι νεότεροι καταφέρουν να καθιερωθούν δίπλα τους, θα έχουμε δυο-τρία πολύ καλά χρόνια.

Αυτό που δεν γνωρίζω, είναι αν και πόσον, η ξένη και ελληνική δισκογραφία, θα επηρεαστούν θετικά ή αρνητικά από τις συνεχείς μεταβολές των φορέων ήχου.

Γιατί βλέπουμε ότι το βινύλιο πάει να εξαφανιστεί. Βγήκανε πολύ γρήγορα, σε σχέση με το πότε ξεκίνησε το CD, το μίνι-ντισκ και το DCC. Διαβάζουμε ότι στην Αμερική γίνονται πειράματα για προγράμματα που θα μπορείς να τα κάνεις μόνος σου, να πας σ' ένα κατάστημα δίσκων, να

διαλέξεις όποια τραγούδια θες, να τα περάσεις σ' ένα CD, να τα πάρεις σπίτι σου και να πληρωθεί η εταιρία εν είδει ποσοστού. Η το γεγονός ότι μπορεί να 'χεις σπίτι σου ένα κομπιούτερ και να αποφασίζεις ποια κομμάτια θες ν' ακούς, να τα χτυπάς στο κομπιούτερ και να σου γίνεται η χρέωση στο τέλος του μήνα, όπως ο λογαριασμός του τηλεφώνου.

Αυτοί οι παράγοντες δεν ξέρω πόσο και πότε θα επηρεάσουν και την ελληνική δισκογραφία.

Υπάρχουν άλλα προβλήματα πιο εσωτερικά στις εταιρίες δίσκων; Προσανατολισμού σ' ένα ρεπερτόριο, στελέχωσης, γραμμής;

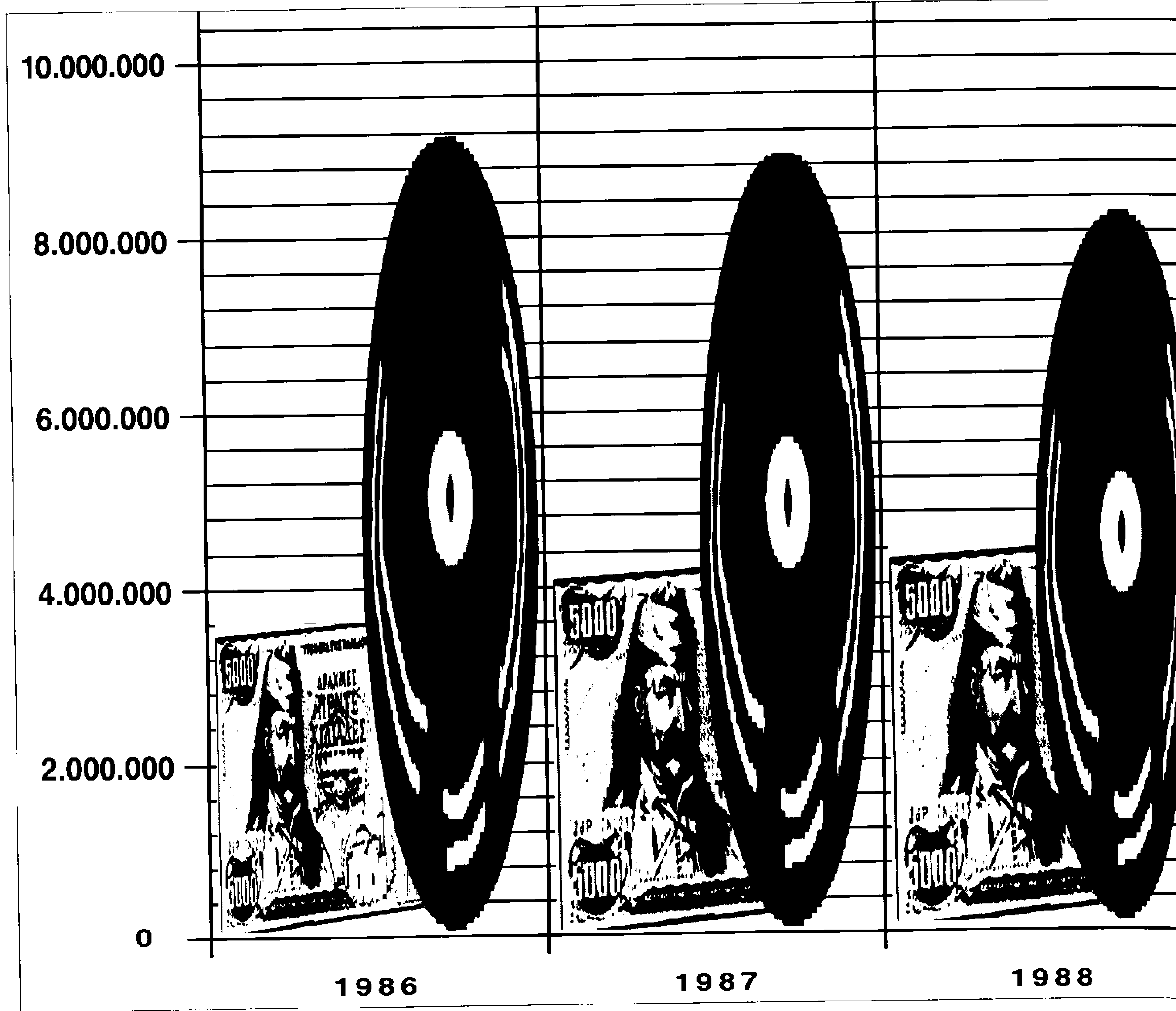
Τα 'χω σκεφτεί πολύ. Έγω καταλήξει σε κάποια συμπεράσματα. Δεν ξέρω αν όλα αυτά τα συμπεράσματα μπορώ να τα μοιραστώ με τρίτους, γιατί μπορεί να με κάνουν κακό μερικές από τις σκέψεις μου.

Να ξεκινήσουμε από το εξής: Η δισκογραφία την τελευταία 7ετία, δετία, έχει ανανεωθεί πάρα πολύ από πλευράς έμφυχου και στελεχικού δυναμικού. Και στις δι-

ευθυντικές θέσεις, αλλά και στις θέσεις των υπευθύνων των διαφόρων τμημάτων.

Οι νεότεροι που 'χουν πάρει τα πράγματα στα χέρια τους, αναμφισβήτητα, έχουν πιο φρέσκες, πιο προχωρημένες, ίσως και πιο επαγγελματικές ιδέες για βασικά πράγματα, όπως το μάρκετινγκ, το πώς θα προωθηθούν και διαφημιστούν οι δίσκοι, το πώς θα γίνεται πιο σωστά η διαδικασία της πώλησης και της διανομής του προϊόντος κ.λ.π..

Άνθρωποι με ταλέντο όμως, που να μπορούν εύκολα να προβλέψουν νέες τάσεις στη μουσική, με την πρώτη ματιά να δουν σ' ένα νέο καλλιτέχνη το τι περιθώρια ανάπτυξης έχει και πάει λέγοντας, επειδή αυτό το ταλέντο δεν διδάσκεται στα σχολεία, στα πανεπιστήμια ή στα κολλέγια του μάρκετινγκ που πολλοί από μας έχουνε επισκεφτεί, άνθρωποι λοιπόν με ταλέντο και ακτινοβολία, όπως στο παρελθόν ο Πατσιφάς, ο Λαμπρόπουλος, ο Μάκης ο Μάτσας που συνεχίζει να υπάρχει, ο Νίκος ο Αντίπας, αλλά και κάποιοι ξένοι διευθυντές που άφησαν ένα στίγμα στην

ελληνική δισκογραφία, όπως ο Τζέημσον και ο Μπινιότι στην EMI, ο Ραμπίνοβιτς στη CBS, μάλλον δεν υπάρχουν. Φοβάμαι ότι στη νέα φουρνιά των στελεχών δεν υπάρχουν πάρα πολλοί άνθρωποι με ταλέντο και πάρα πολλοί άνθρωποι με τη δυνατότητα να προβλέψουν καταστάσεις ή και να επηρεάσουν τα πράγματα ώστε να βοηθήσουν κάποιες νέες τάσεις στη μουσική ώστε να εξελιχθούν και να επεκταθούν. Εάν αυτοί οι άνθρωποι που είναι πολύ πιο καλοί επαγγελματίες, είχαν ταλέντο, ακόμα και σήμερα, σε συνδυασμό με τη γενιά των στελεχών που διευθύνει τις θέσεις στις διάφορες εταιρίες, ή και τις ίδιες τις εταιρίες, θα είχαμε μια αγορά με καταπληκτικά αποτελέσματα.

Αλλά δυστυχώς, αυτός ο συνδυασμός, αυτή η χημεία δεν υπάρχει.

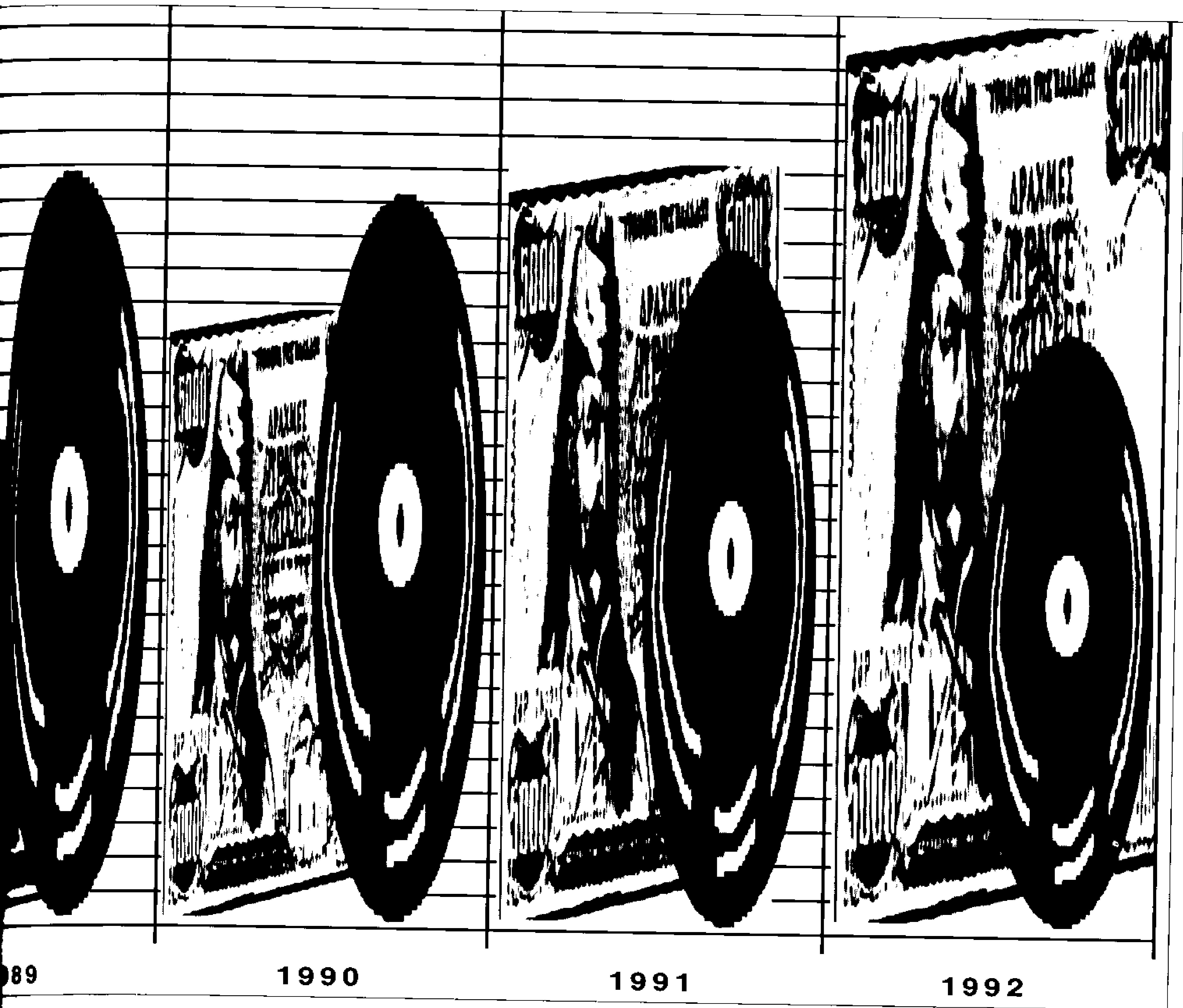
Νομίζω ότι παίζει πολύ μεγάλο ρόλο αυτό το πράγμα. Και βέβαια, εγώ νομίζω ότι παίζει μεγάλο ρόλο στο πού είναι σήμερα η ελληνική δισκογραφία κι η γενικότερη κοινωνικοοικονομικοπολιτική κατάσταση που μας περιβάλλει.

Δεν είναι τυχαίο ότι η Πορτογαλία, μια χώρα με λιγότερους κατοίκους από μας, μια χώρα που η δισκογραφία της σε τεμάχια πωλήσεων, ανέκαθεν ήταν 20-30% κάτω απ' την Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, με την τρομερά μεγάλη άνοδο που έχει παρουσιάσει η οικονομία της, με τη σταθεροποίηση που υπάρχει εκεί, με την ασφάλεια που νιώθει ο κόσμος νιώθοντας ότι τα πράγματα πάνε σωστά, έχει χρόνο ν' ασχοληθεί και με άλλα πράγματα πέρα απ' την καθημερινότητα και το άγχος, τους Γκυλλάκηδες, τους έτσι κι αλλιώς, κι αυτή τη στιγμή έχει διπλασιάσει την αγορά της και είναι πολύ μπροστά από μας.

Θα είχε ενδιαφέρον για την Ελλάδα, να παρακολουθεί την εξέλιξη της Πορτογαλίας σ' όλους τους τομείς, γιατί μας έχουν βάλει τα γυαλιά στα πάντα.

Η ξένη δισκογραφία;

Υπάρχει μια κρίση, υπάρχει πρόβλημα ρεπερτορίου και πωλήσεων. Μεγάλα ονόματα, όπως ο Σπρίνγκστριν, ο Πρινς, η Σαντέ, η Μαντόνα, βγάλανε δίσκους που σχεδόν πέρασαν απαρατήρητοι. Από τους πολύ-πολύ μεγάλους

σταρ οι μόνοι που ακόμα έχουν σταθερά κάποιες πωλήσεις είναι ο Μάικλ Τζάκσον, η Γιούιτνυ Χιούστον, οι Γκανς εντ Ρόουζες, οι U2... πραγματικά πολύ λίγοι.

Οι μεγάλοι σούπερσταρ που έχουν μείνει είναι αμερικάνοι. Οι άγγλοι γνωρίζουν μια μικρή πτώση. Υπάρχουν βέβαια ο Τζωρτζ Μάικλ, η Λίζα Στάνσφιλντ, η Αννι Λένοξ, αλλά δεν είναι όπως παλιά που οι Μπρετλς και οι Ρόλλινγκ Στόουνς ανταγωνίζονταν ουσιαστικά τον Πρίσλεϋ. Υπάρχουν πολλοί καλλιτέχνες που κάνουν τα one-offs, αρπαχτές όπως τα λέμε εμείς εδώ, που βγάζουνε μια χορευτική επιτυχία και χάνονται μετά. Αναμφισβήτητα υπάρχει κρίση ρεπερτορίου, υπάρχει και οικονομική κρίση που έχει χτυπήσει αρκετές χώρες και πάνω απ' όλα την Αγγλία, αλλά υπάρχουν και πάρα πολλοί καινούργιοι καλλιτέχνες που κατά καιρούς εμφανίζονται και πολλοί απ' αυτούς πιστεύω ότι θα κάνουν καριέρα. Θα παραμείνουν, δεν θα είναι διάτοντες αστέρες.

Στην Ελλάδα, το ξένο ρεπερτόριο αντιμετώπισε κι ένα επιπλέον πρόβλημα. Αυτή τη μόδα των 2-3 τελευταίων χρόνων, που ίσως να 'χει να κάνει λίγο με τα προβλήματα Βαλκανίων, Σκοπίων κ.λ.π., όπου υπήρξε ένας πα-

τριωτισμός κ.λ.π., όπου ξαφνικά, ακόμα και στις ντισκοτέκ ακούμε τα λαϊκά, τα τσιφτετέλια.

Ένα τραγούδι που λέει "Σ' αναζητώ στη Σαλονίκη" και γίνεται εθνικός ύμνος για δυο χρόνια... Εμένα μου θυμίζει, έτσι όπως το τραγουδούσανε και λάμπανε στις ντισκοτέκ και τις συναυλίες, τις εποχές της χούντας που είχαμε πάρει ένα αθώο τραγούδι του Βασίλη Τσιτσάνη, που έλεγε "εσύ στο χώμα κι εγώ στη φυλακή" και το 'χαμε κάνει, όπως θυμάσαι "εσύ στο κόμμα και γω στη φυλακή"! Δηλαδή, θέλουμε να δώσουμε σ' ένα τραγούδι μια διάσταση που δεν έχει για να ικανοποιήσει τις ανάγκες τις ψυχολογικές της εποχής. Βέβαια, είναι ένα σπουδαίο τραγούδι, δεν το αμφισβητώ.

Αυτό το κλίμα επηρέασε το ελληνικό τραγούδι εις βάρος του ξένου. Η νεολαία ανακάλυψε τα τραγούδια του παλι-

ού ελληνικού κινηματογράφου και ένα μεγάλο μέρος του χαρτζιλικιού της νεολαίας που πήγαινε στους δίσκους των μεγάλων ονομάτων του ξένου τραγουδιού, πέρασε στο ελληνικό ρεπερτόριο.

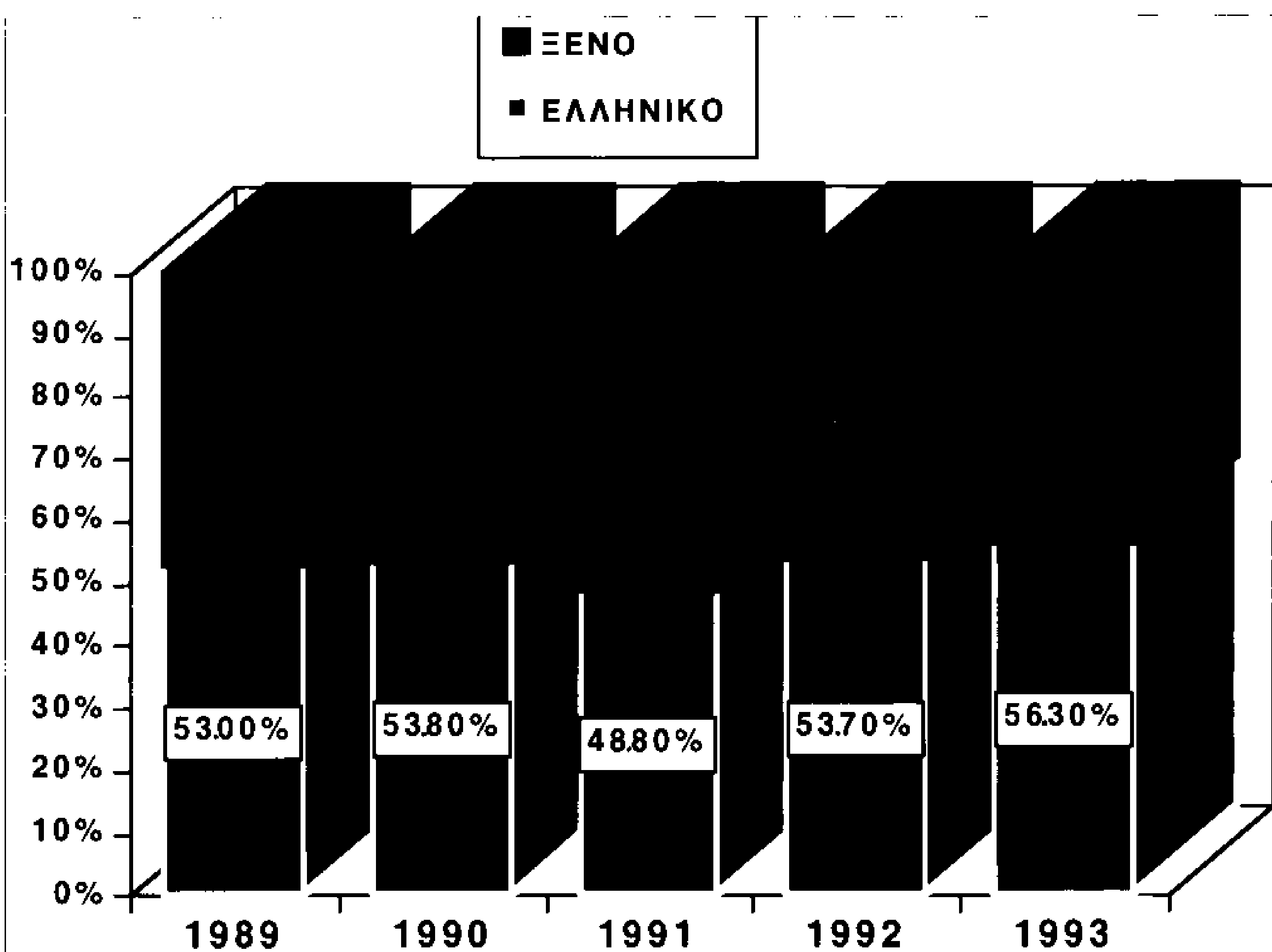
Το παλιό ρεπερτόριο τι μέρος απ' τις πωλήσεις καλύπτει;

Θα τολμούσα να μαντέψω, ορίζοντάς το ως αυτό που βγήκε από τρία χρόνια και νωρίτερα, μαζί με το κλασσικό ρεπερτόριο (αυτό που λέμε κατάλογο), ότι πρέπει να είναι τουλάχιστον το 40% της αγοράς.

Δεν είναι τυχαίο ότι οι δυο εταιρίες που γνώρισαν σημαντική άνοδο στο μερίδιο αγοράς τους, το '91 η MINOS-EMI και το '92 η POLYGRAM, το οφείλουν σε μεγάλο μέρος όχι τόσο στους πολύ επιτυχημένους τρέχοντες δίσκους - που υπήρχαν και τέτοιοι - αλλά στην πολύ καλή

εχμετάλλευση των καταλόγων τους.

Η MINOS-EMI κυκλοφόρησε, νομίζω, γύρω στους 50 δίσκους με παλιά κομμάτια (ξένα κι ελληνικά) και η POLYGRAM έκανε το ίδιο πέρσι, με την τεράστια επιτυχία που είχε ο δίσκος "Μεγάλη οθόνη". Ο πιο πετυχημένος της χρονιάς.

Μήπως οι νέες δυνάμεις δεν είναι τόσο δυνατές;

Δεν θα το 'λεγα. Απλά και μόνον, όλη η Ελλάδα ανακάλυψε μαζεμένο το θησαυρό ενός συγκεκριμένου είδους, κάποια τραγούδια που, χρονικά είναι του '50 και '60, είχαν λίγο πολύ την ίδια ατμόσφαιρα και χρησιμοποιήθηκαν στις ελληνικές ταινίες, που είναι πάντα πολύ δημοφιλείς στην Ελλάδα. Μεμονωμένα όλοι τα ξέραμε. Έγινε μόδα. Δεν πιστεύω ότι αυτό σημαίνει ότι δεν υπάρχουν άλλα καλά τραγούδια. Οπωσδήποτε το βαρύ λαϊκό, τα σκυλάδικα και οι καλλιτέχνες τους, που ήταν πολύ της μόδας, αυτή τη στιγμή γνωρίζουν μια υποχώρηση. Αλλά επειδή είμαστε δυο δεκαετίες στη δισκογραφία κι έχουμε ζήσει πολλές φάσεις, ποτέ άλλοτε σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα, την τελευταία δετία-δετία, δεν βγήκαν τόσο πολλοί καινούργιοι καλλιτέχνες, που πολλοί απ' αυτούς θα μείνουν. Δεν μι-

λάω για κάποιον που κάνει ένα σουζέ κι εξαφανίζεται. Πολλοί θα μείνουν. Νομίζω ότι ένα απ' τα καλά που έχει κάνει η πολυφωνία των μέσων ενημέρωσης είναι ότι ακριβώς έχει βοηθήσει σημαντικά νέα ονόματα. Την τελευταία δετία, έγινε γνωστή και φήμα η Δήμου, έγινε ο Δάντης, ο Κορκολής, απέκτησαν τη σημερινή τους αίγλη η Πρωτοψάλτη και η Αρβανιτάκη και πολλοί άλλοι, όπως ο Μπίγαλης, ο Καρράς, που ήταν τοπικού χαρακτήρα καλλιτέχνης κ.α..

Νομίζω ότι ο κόσμος ανακαλύπτει τους νέους καλλιτέχνες και τους θέλει.

Και πολλοί δίσκοι με το παλιό ρεπερτόριο, δεν πουλιούνται χάρη στην τηλεόραση; Δεν εξισορροπείται έτσι μέρος της απώλειας;

Ναι. Η πολυφωνία έχει ένα συν κι ένα πλην. Το πλην είναι ότι προσφέρει δωρεάν home entertainment, δηλαδή δωρεάν σπίτι σου ή στ' αυτοκίνητο σου κι αυτό "κλέβει" πωλήσεις, κι απ' την άλλη βοηθάει και το παλιό και την προώθηση νέων καλλιτεχνών.

Διότι με τα παλιά δεδομένα, βγαίνανε οι καινούργιοι που ήταν απαραίτητα, must, να τους παίζανε οι παραγωγοί του ραδιοφώνου και δεν τους παίζανε. Τότε που ούτε εξειδικευμένοι ήταν ούτε είχαν πολύ μεγάλο μεράκι ν' αναδείξουν ένα νέο καλλιτέχνη ή δίσκο. Κάνανε ρουτίνα. Καινούργιος Πάριος; Να τον παίζουμε. Καινούργια Μαρινέλα; Να την παίζουμε. Νέος καλλιτέχνης; Άστον. Τώρα δεν υπάρχει αυτό. Τώρα είναι χαρά ενός παραγωγού στο ραδιόφωνο ή την τηλεόραση να βοηθήσει ν' αναδειχτεί το νέο αστέρι, που μπορεί να λέγεται Ορφέας Περίδης ή Στέλιος Ρόκκος. Αυτό είναι πάρα πολύ θετικό.

Τα βίντεοκλίπ βοηθάνε;

Αν χρησιμοποιούντουσαν με μέτρο θα βοηθούσαν. Αλλά

επειδή είναι γνωστό ότι είμαστε λαός χωρίς μέτρο, αυτή τη στιγμή δεν βοηθάνε κανένα. Υπάρχει μια υπερπληθώρα βίντεοκλίπ και κουράζεται να τα βλέπει ο κόσμος. Επειδή στοιχίζουν πάρα πολλά λεφτά, οι εταιρίες δεν μπορούν πάντα να ξοδέψουν τα απαραίτητα χρήματα για να γίνει η σωστή παραγωγή ενός βίντεοκλίπ. Συχνά οι σκηνοθέτες,

αντί να εξυπηρετήσουν το τραγούδι, εξυπηρετούν δικές τους αισθητικές ανησυχίες ή την τηλεόραση, ενώ θα 'λεγα ότι διεθνώς τα βίντεοκλίπ με τον τρόπο που χρησιμοποιούνται - με μέτρο δηλαδή - φέρνουν θετικά αποτελέσματα στη δισκογραφία και τους καλλιτέχνες. Εδώ, μια ολόκληρη δισκογραφική βιομηχανία έχει γίνει θύμα, έχει παγιδευτεί σ' αυτό το θεσμό, τόσο ποσοτικά - στο πόσα κάνουμε - όσο και ποιοτικά.

Φαντάζομαι ότι η κάθε μία από τις 4 μεγάλες εταιρίες, κάνει 3-4 για τους σταρ της και όσο λιγότερη επιτυχία έχει ο καλλιτέχνης της 1 με 2.

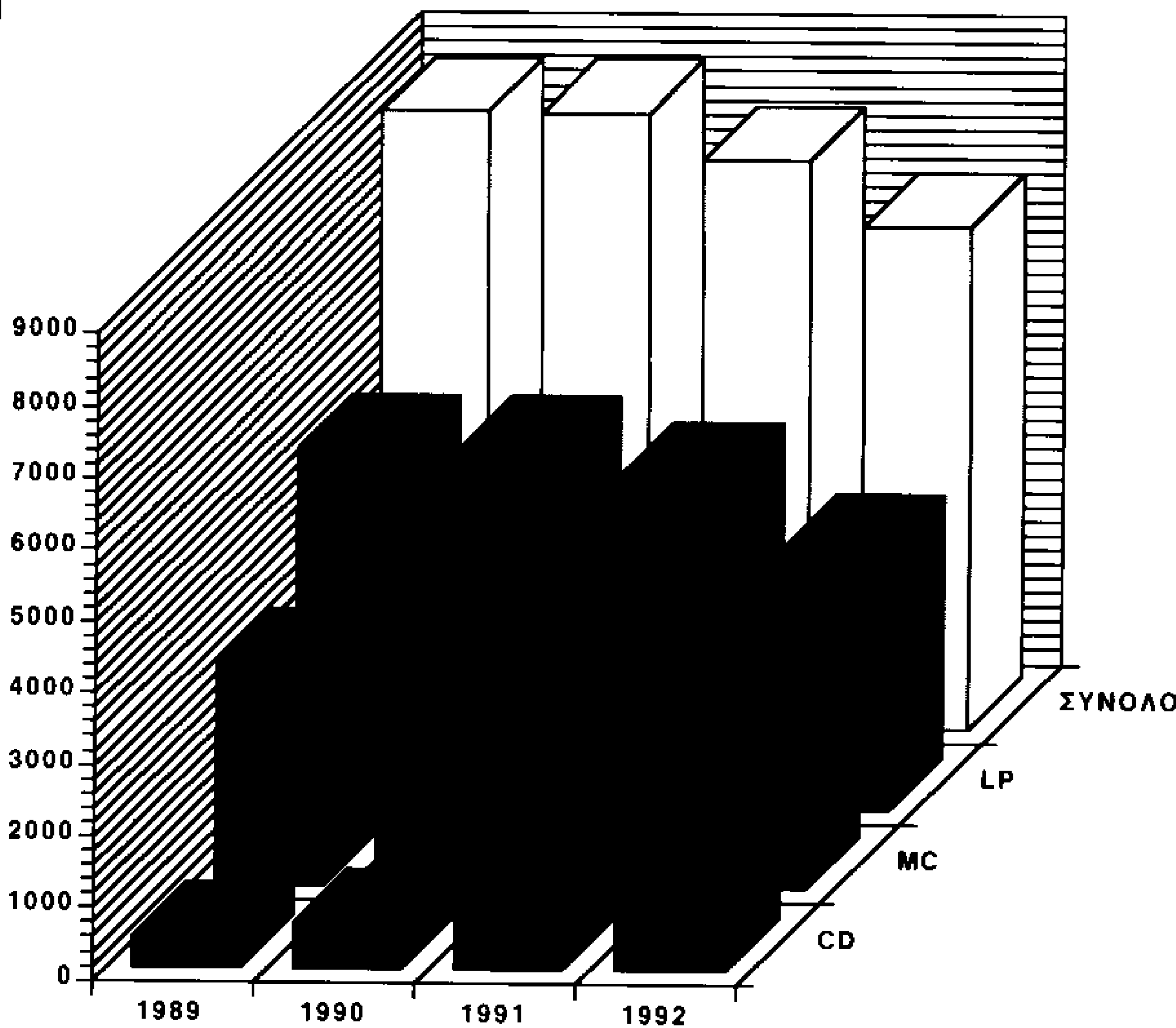
Συνολικά γίνονται πάρα πολλά, συν αυτά που κάνουν οι μικρότερες εταιρίες, συν αυτά που κάνουν πολλοί καλλιτέχνες μόνοι τους.

Κάθε μήνα πρέπει να γίνονται πάνω από 25 με 30 βίντεοκλίπ.

Έχει μετρηθεί η αποτελεσματικότητά τους;

Όταν βγαίνει το βίντεοκλίπ ενός τραγουδιού που είναι προορισμένο να γίνει επιτυχία, το βίντεοκλίπ παίζει ένα ρόλο προσθετικής ώθησης του τραγουδιού. Όταν βγαίνει για ένα τραγούδι που δεν πρόκειται να έχει επιτυχία, δεν βοηθάει καθόλου. Συχνά, καλλιτέχνες που δεν έγινε επιτυχία το τραγούδι τους, λένε ότι φταίει το βίντεοκλίπ. Δεν υπάρχει τέτοια περίπτωση.

ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΞΕΝΩΝ ΔΙΣΚΩΝ (LP), ΚΑΣΕΤΩΝ (MC), CD 1989 ΕΩΣ ΚΑΙ 1992

	1989	1990	1991	1992
CD	435.000	629.000	1.077.000	1.624.000
MC	3.135.000	2.929.000	2.149.000	1.704.000
LP	5.010.000	4.985.000	4.657.000	3.662.000
ΣΥΝΟΛΟ	8.580.000	8.543.000	7.883.000	6.990.000

Στου Χαροκόπου και στην Καλλιθέα

ΤΟ ΣΤΕΚΙ

ΚΑΛΥΨΟΥΣ 45 (ΤΗΛ: 9524.515)

ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ
ΣΜΥΡΝΕΚΑ

ΡΕΜΠΕΤΙΚΗ ΚΟΜΠΑΝΙΑ

ΙΟΡΔΑΝΗΣ
ΤΣΟΜΙΔΗΣ

Συμμετέχει ο
**ΙΟΡΔΑΝΗΣ
ΤΣΟΜΙΔΗΣ**

Συντροφιά με εκλεκτούς μεζέδες και 30 είδη κρασιών
(πλήσιον Γηπέδου Καλλιθέας & κιν/φου ΚΑΛΥΨΩ)

ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΠΕΜΠΤΗ ΕΩΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΑΚΗ,
ΓΙΟΡΤΕΣ & ΑΡΓΙΕΣ

Καλλιθέα

Οι Δοκίμοι Τσάνο

Νίκος ΣΠΑΘΙΑ
Κώστας ΣΕΙΛΑΝΤΑΣ
ΚΑΡΟΥΛΑ
Κωνσταντίνος ΜΠΑΡΜΠΟΡΙΟΥ
Βασίλης ΣΚΙΝΗΣ
οι ο παραδοσιακοί
ΚΙΟΣ ΜΠΕΛΑΓΙΑΝΑΣ

ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ & ΠΡΟΚΛΑΟΥ 41
ΤΗΛ. ΒΑΡΝΑΒΑ ΠΑΓΚΡΑΤΙ
ΤΗΛ.: 7526.074, 7015.757

Η δισκογραφική εταιρία
HIGH MUSIC
 σας παρουσιάζει

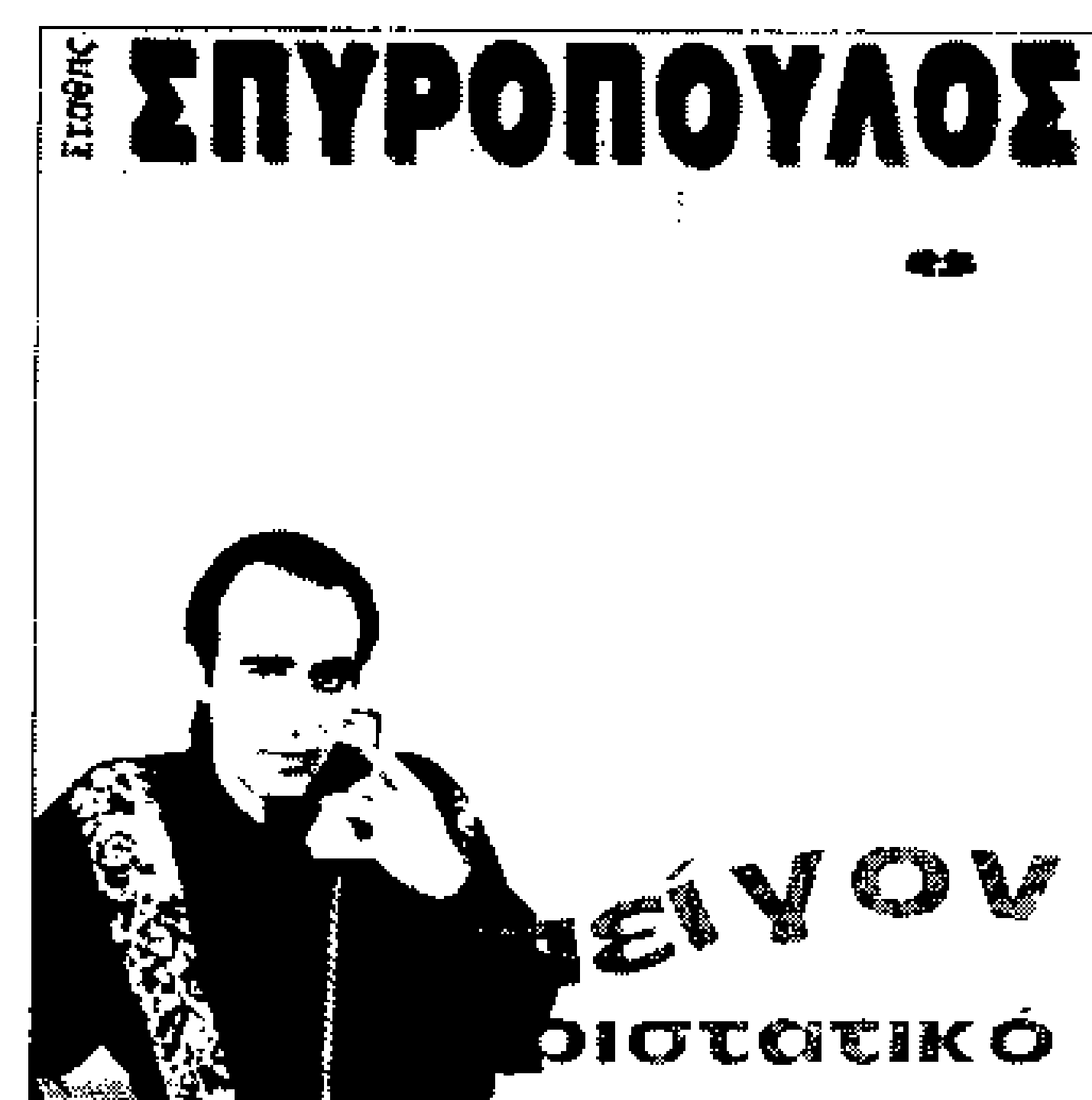
ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΤΖΗΑΝΤΩΝΙΟΥ
Εγώ είμαι του λαού παιδί

ΧΡΗΣΤΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ
Είδες

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΚΑΛΗΜΕΡΗΣ
Εύκολο είναι

ΣΤΑΘΗΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Επείγον περιστατικό

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΛΑΚΟΥΜΑΝΟΣ
Θα με χρειαστείς

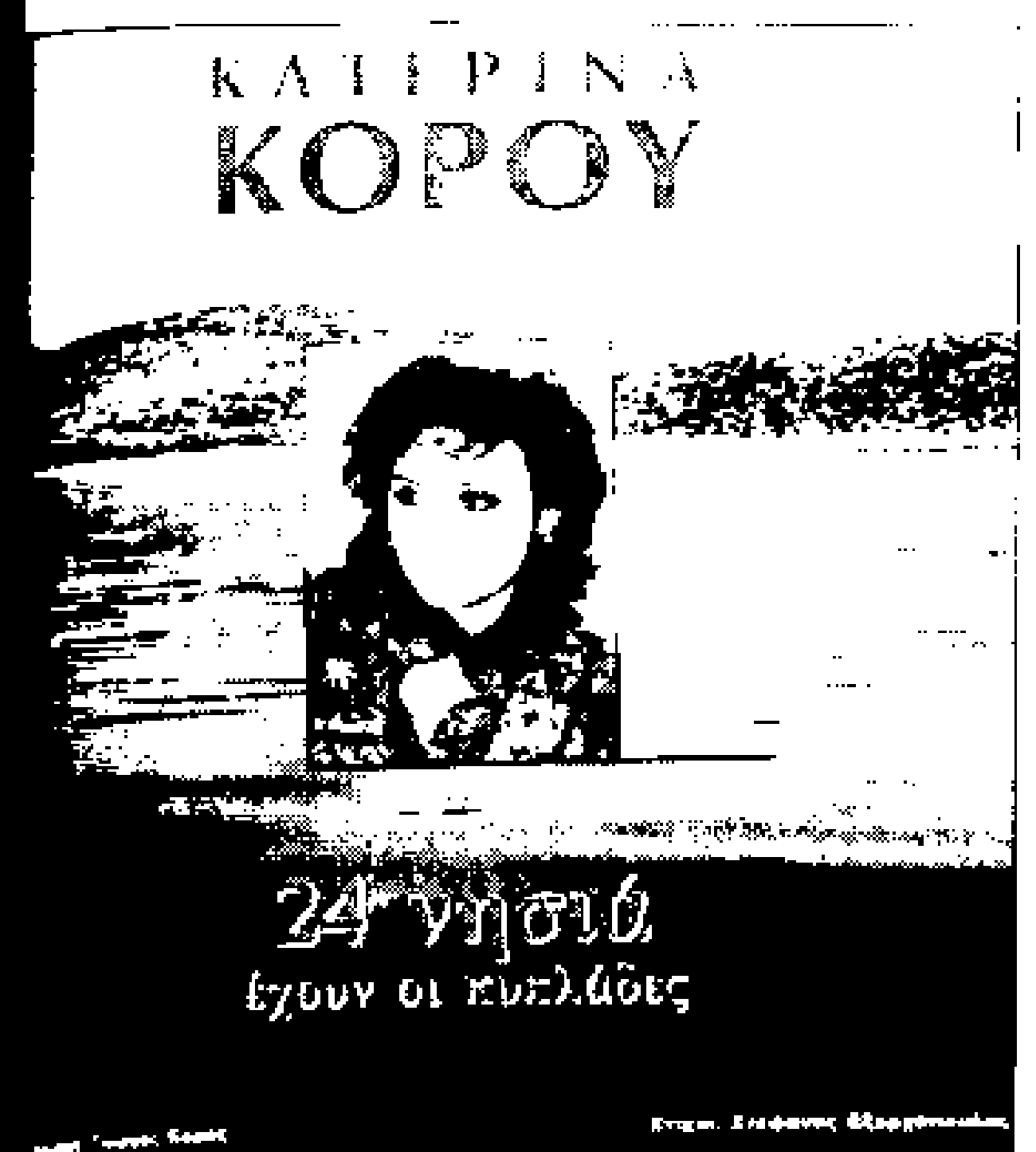
ΤΖΟ ΟΥΛΙΑΜΣ
Είναι ... χαι

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΕΡΜΠΟΣ
Το προαισθάνομαι

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΡΥΠΑΡΗ
Ιδιαίτερα μαθήματα

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΚΟΡΟΥ
24 νησιά έχουν οι Κυκλάδες

ΣΤΑΜΑΤΗΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ
Μεσοπέλαγα

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΟΥΤΕΛΙΕΡΗΣ
Βοτσαδάκια και κοχύλια

Επίσης κυκλοφορούν :

ΜΑΡΙΑ ΔΗΜΑ
 Απ' το Αιγαίο πέλαγος
 ΜΑΚΗΣ ΔΑΝΤΙΛΗΣ
 Προκαθείς
 ΚΩΣΤΑΣ ΜΠΑΚΗΣ
 Χίλιες φορές παράνομος
 ΘΩΜΑΣ ΚΟΛΑΣΗΣ
 Τα σφηνάκια
 ΠΑΝΟΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ
 Κερνάω απόγε ένα μπουκάλι
 ΣΠΥΡΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ
 Ο παράνομος δεσμός μας

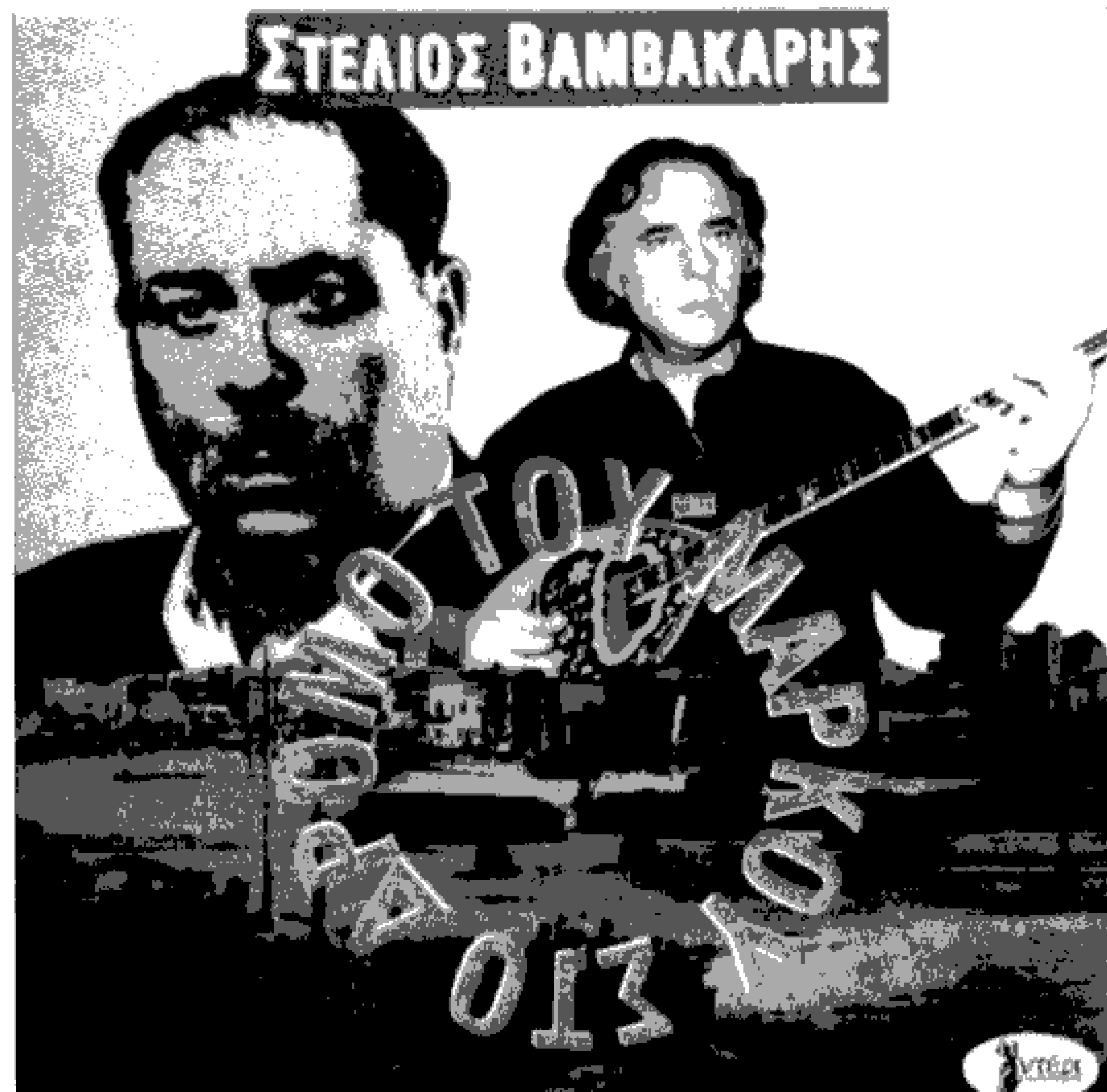

HIGH MUSIC Πατησίων 335 & Σαρανταπόρου 1, ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 21.11.400

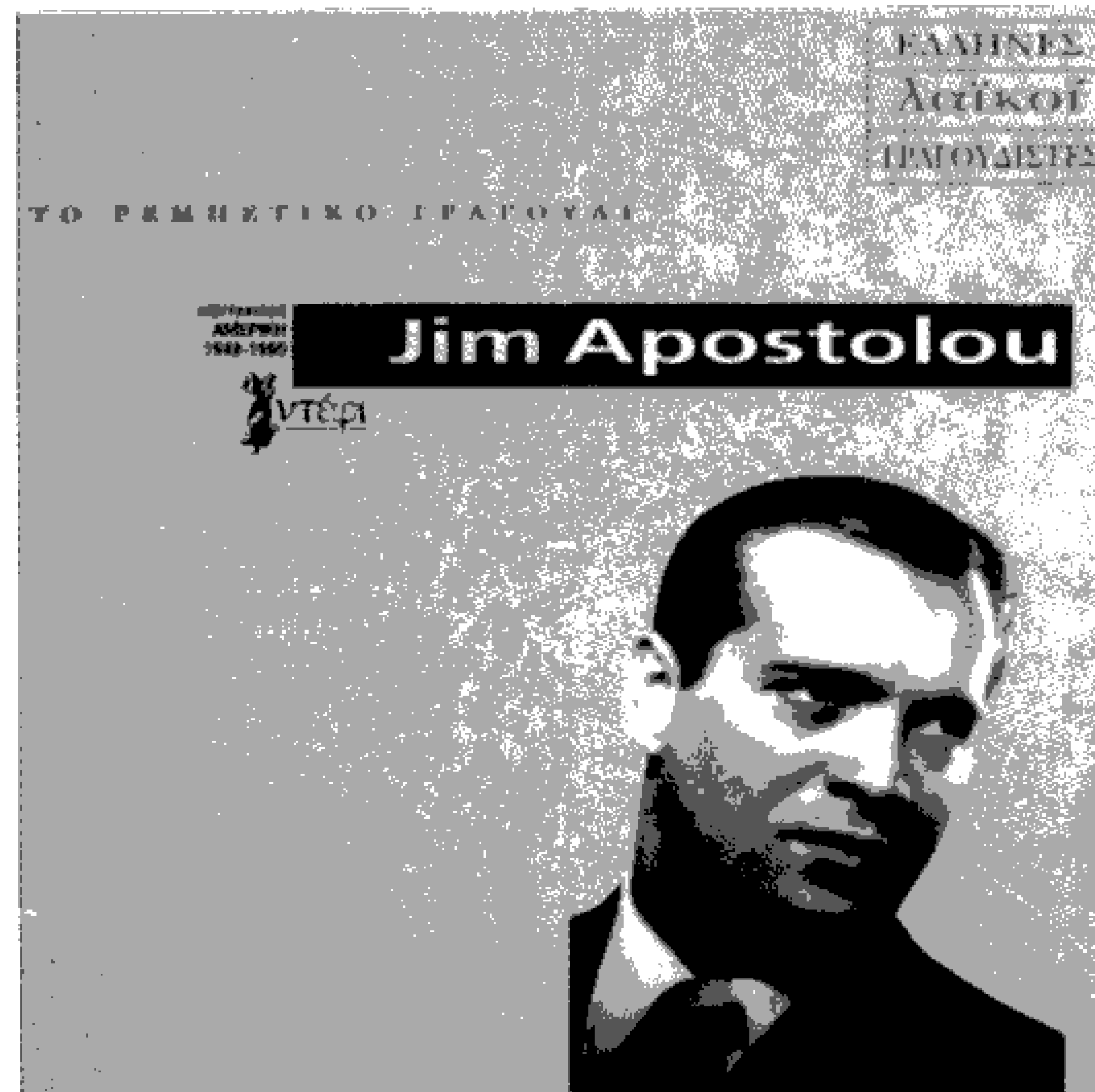
ΤΟ

παρουσιάζει

ΣΤΕΛΙΟΣ ΒΑΜΒΑΚΑΡΗΣ
Στο δρόμο του Μάρκου

JIM APOSTOΛΟΥ
Πηχογραφήσεις στην Αμερική

ΝΙΚΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
Αρχόντισσα του λιμανιού

ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΠΑΔΑΚΗ
Κρυστάλλινες νύχτες

τέσσερις ελληνικές όψεις

Από τα καλά καταστήματα δίσκων
και το Ντέφι (τηλ.: 3629.569, φαξ:3641.334)